

Onzekere tijden en zoektocht naar nieuwe opportuniteiten

Voor deze editie werd voor het eerst een bevraging georganiseerd in samenwerking met Biogas-E en ODE. Cogeneratie blijft zich momenteel in een woelige periode bevinden, onder meer omwille van de economische context en het huidige beleidskader. De diversiteit aan andere duurzame technologieën en brandstoffen (zoals biogas, biomassa, zonnestroom, windenergie, warmtenetten, batterijopslag, etc.) waarmee WKK gebruikers en leveranciers van goederen & diensten actief zijn, geeft echter aan dat cogeneratie – ook in de toekomst – dient te worden aanzien als een elementaire schakel binnen het energiesysteem. Onderstaand kan u een samenvatting vinden van de algemene bevindingen omtrent cogeneratie. De uitgebreide resultaten kan u terugvinden op onze [ledenpagina](#).

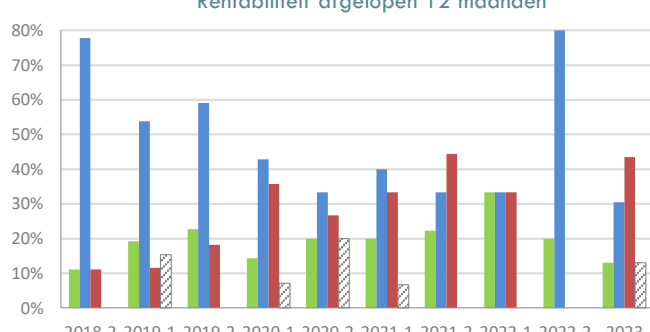
GEbruikers

De vertegenwoordigde nominaal elektrische vermogens onder de respondenten kende deze editie een bredere spreiding, met het grootste aandeel (35%) behorende tot de categorie 1- 5 MW_e. De vertegenwoordigde installaties omvatten alle leeftijds categorieën, waarvan ongeveer 53% ouder zijn dan 10 jaar. Zo'n 62% van de respondenten maakt gebruik van een WKK-installatie van het type motor (62%). Deze eerste editie van de sectorbevraging in samenwerking met Biogas-E en ODE resulteert in een sterke toename van het aandeel bio-energie, met biogas en biomassa samen goed voor een aandeel van 57% van gebruikers. 88% van de respondenten ontvangt warmte-krachtcertificaten, 65% groenestroomcertificaten.

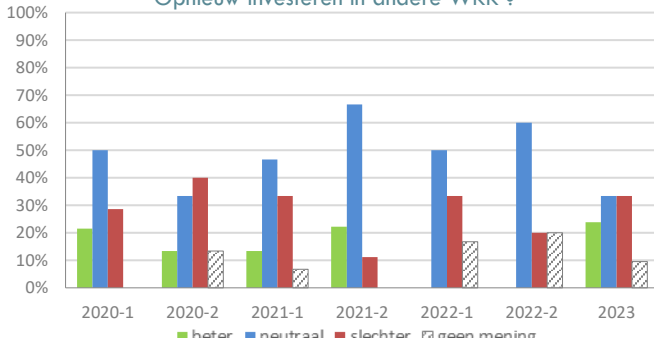
Zo'n 43% van de respondenten ervaren een **daling van de rentabiliteit** voor het afgelopen jaar. Wat de verwachte rentabiliteit betreft voor het komende jaar, houdt de negatieve teneur aan, al is deze minder uitgesproken dan tijdens de vorige editie. De huidige economische context, met bijvoorbeeld een gereduceerde industriële warmtevraag, lijkt de verwachte rentabiliteit nog steeds parten te spelen. Omtrent de **deelname aan flexibiliteitsdiensten** zet de tendens van de vorige edities zich verder door, waarbij in deze editie ca. 65% aangaf hieraan deel te nemen.

Een **toenemend aandeel** van de gebruikers (43%) **zou niet meer investeren in een gelijkaardige WKK installatie**. Mede het wegvallen of dalen van de certificatensteun worden hier als oorzaken gegeven. Ongeveer 24% zou echter wel investeren in een ander type WKK.

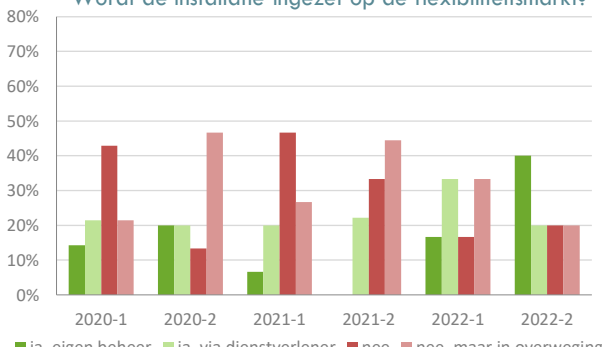
Rentabiliteit afgelopen 12 maanden

Opnieuw investeren in andere WKK ?

Wordt de installatie ingezet op de flexibiliteitsmarkt?

LEVERANCIERS VAN GOEDEREN EN DIENSTEN

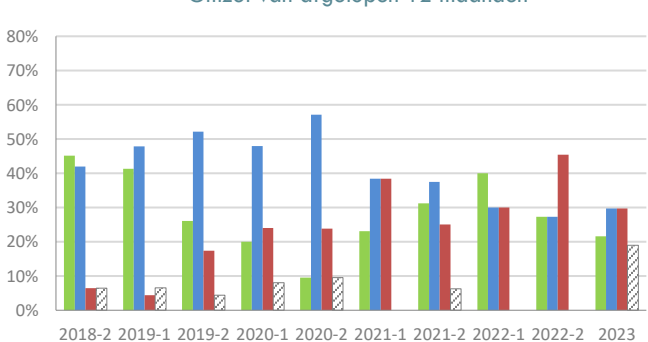
De respondenten binnen deze categorie omvatten de verschillende diensten, zoals leveranciers, fabrikanten, studie bureau's, onderhouds firma's, maar ook bijvoorbeeld ESCO's en aggregatoren. De respondenten vertegenwoordigen samen alle vermogen ranges, brandstoffen en types.

Wat de **omzet** betreft van de **afgelopen 12 maanden** ten opzichte van het voorgaande jaar, rapporteerden de meeste respondenten neutraal of een verdere daling. Respondenten verwijzen hierbij onder meer naar de uitgefaseerde certificatensteun voor een groot aantal historische project categorieën die inmiddels zijn geschrapt, dalende bandingfactoren groenestroomcertificaten (biogas)) en de bredere economische context zoals hoge inflatie. Wat de toekomstige verwachtingen betreft blijft het merendeel van de respondenten een daling verwachten.

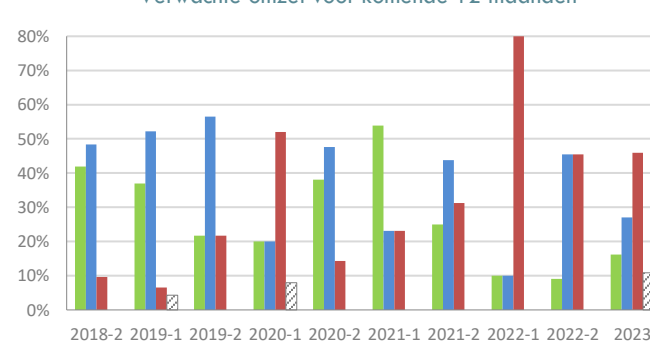
Uit de bevraging blijkt dat de **klanteninteresse** in WKK de afgelopen 12 maanden verder is afgenomen. In vorige edities van de WKK-barometer werd hierbij onder meer verwezen naar het onzekere investeringsklimaat en het regelgevend kader, elementen die ook deze editie terugkomen (zie hoofdstuk "Bezorgdheden om beleid"). Ook voor het komende jaar wordt niet meteen veel beterschap verwacht.

Wat de gerapporteerde **rentabiliteit** betreft voor het voorbije jaar, is er ook deze editie een verdeeldheid onder de respondenten, met een grootste stijging voor het aandeel respondenten die slechtere rentabiliteit rapporteren. Een tendens die zich ook voor het jaar 2024 verwacht wordt.

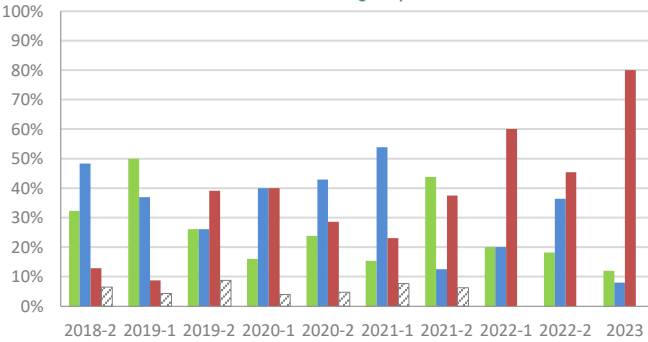
Omzet van afgelopen 12 maanden

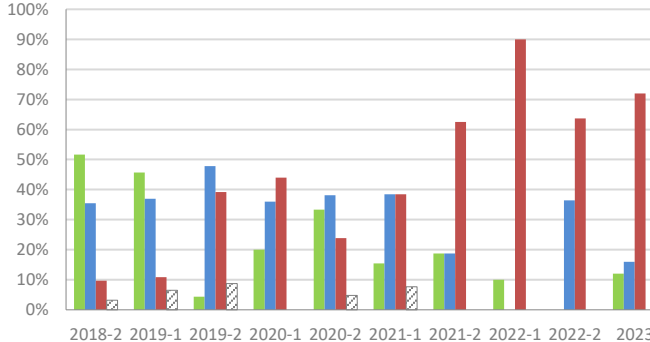
Verwachte omzet voor komende 12 maanden

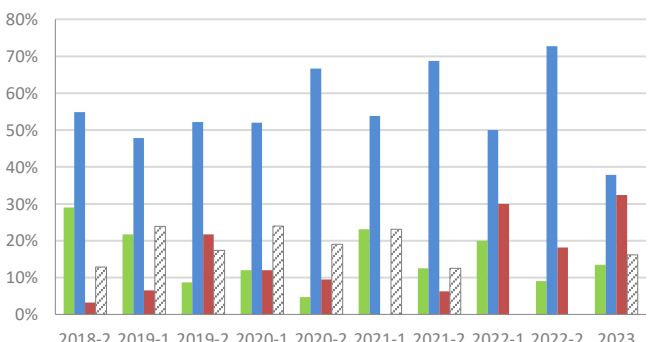
Klanteninteresse van afgelopen 12 maanden

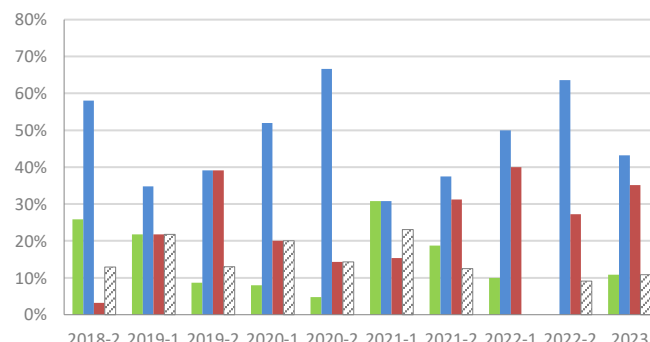
Verwachte klanteninteresse voor komende 12 maanden

Rentabiliteit van afgelopen 12 maanden

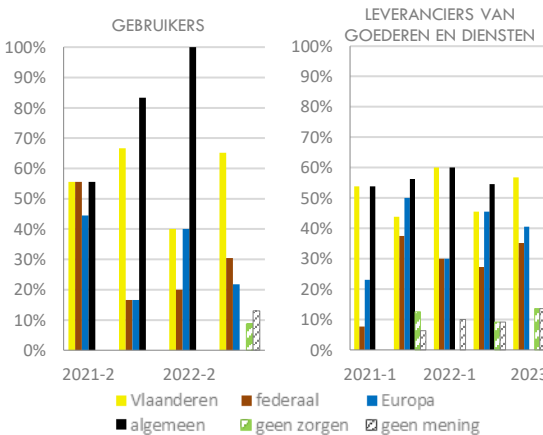

Verwachte rentabiliteit voor komende 12 maanden

BEZORDHEDEN OM BELEID

Op welk niveau maakt u zich zorgen om het beleid?

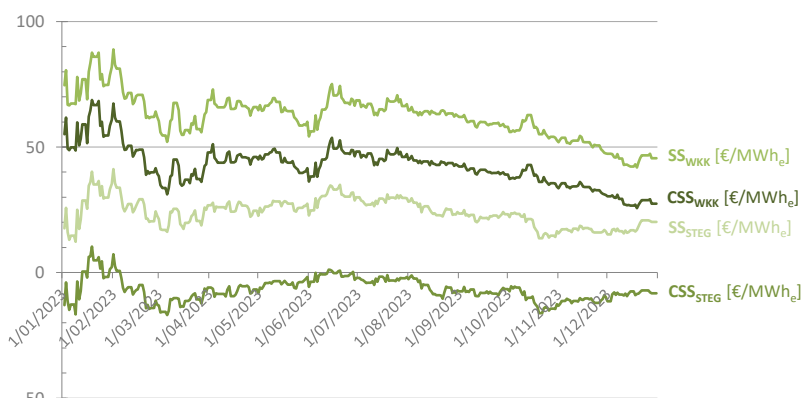

Zowel bij de gebruikers als bij de leveranciers van goederen & diensten werd een **toenemende graad van bezorgdheid waargenomen op Vlaams en federaal niveau** inzake het beleid. Elementen die hierbij door de respondenten werden aangehaald omvatten onder meer:

- **Onvoldoende inzet op hernieuwbare energie en energie-efficiëntie, inclusief cogeneratie.** Nood om een stimulerend kader.
- Een **gebrek aan lange termijnvisie in de Vlaamse & Belgische energiecontext** rond elektrificatieopwekking.
- **Geen lange termijnvisie rond de benutting van biomassa** in Vlaanderen en België. De ondersteuning is, of wordt, afgebouwd. Biomassa verdwijnt naar het buitenland, bedrijven komen in moeilijkheden.
- **Nood om een stabiel en rechtszeker beleid om de grote investeringen die de energie- en klimaattransitie vragen toe te laten.** Elementen die hierbij als nadelig worden gepercipieerd:
 - o **Afbouw van bandingfactoren**, alsook het beperkt aantal nog beschikbare project categorieën.
 - o De retroactieve invoering van een **actualisatie** van de bandingfactoren voor projecten met brandstofkosten en een startdatum vanaf 1 januari 2013 ([link](#)) leidde tot grote onzekerheden.

VOORUITZICHTEN ENERGIEMARKTEN

Na de extreme gas- en elektriciteitsprijzen van 2022, werd het jaar **2023** in het algemeen gekenmerkt door een **daling van deze energieprijzen**, met hun laagst notering naar **aan de hand van deze jaar toe, van respectievelijk ca. 34 en 85 €/MWh** (voor CAL2024). Mede ten gevolge van de hoge niveau's van de bevoorradingsreserves in combinatie met een relatief milde start van de winter. De **CO₂-prijs** (EUA, EU ETS) bleef ongeveer op hetzelfde hoge niveau schommelen als in 2022, met een prijs **tussen ca. 65 en 98€/ton CO₂**. Zie uitgebreide resultaten op onze [ledenpagina](#).

Met dank aan PowerPulse voor de medewerking – [www.power-pulse.com](#)

De (clean) spark spread voor een STEG centrale* kende minder extremen dan in de analyse van editie 2022-2 van WKK-barometer. Opvallend is dat, mede door de hoge CO₂-prijzen, de clean spark spread voor een STEG doorheen het volledige jaar 2023 een **negatieve waarde** kende.

Ook WKK-installaties* werden met minder extreme (clean) spark spread geconfronteerd dan in 2022. Dankzij de algemeen hogere efficiëntie van WKK-installaties blijft de (clean) spark spread, in tegenstelling tot de STEG, **positief**. Deze positieve (clean) spark spread dient echter te worden genuanceerd met de opmerking dat de draaiuren van WKK installaties sterk beïnvloed worden door de lokale warmtevraag.

* Uitgaande van continue vollast productie, ENDEX baseload prijsnoteringen voor 2024 en de EUA prijs (EU ETS). Zie uitgebreide resultaten op onze [ledenpagina](#).